

Polskie Towarzystwo Rybackie
Związek Producentów Ryb – Organizacja Producentów
Towarzystwo Promocji Ryb
Organizacja Producentów – Polski Karp

Uwagi do
Planu Strategicznego Rozwoju Chowu i Hodowli Ryb w Polsce w latach 2021-2027
opracowanego przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie
i do PO RYBY 2021-2027

Plan Strategiczny Rozwoju Chowu i Hodowli Ryb w Polsce w latach 2021-2027 (zwany dalej Planem Strategicznym), z konieczności cechujący się znacznym poziomem ogólności, zawiera kluczowe kierunki rozwoju akwakultury i tym samym stanowi bazę budowania na nim struktury i mechanizmów wsparcia dla branży ze środków nowego sektorowego programu operacyjnego PO RYBY 2021-2027.

W sytuacji, kiedy kurczą się zasoby ryb dziko żyjących, akwakultura staje się głównym źródłem ryb dostarczanych na rynek. Wiodąca rola akwakultury w zakresie produkcji ryb podkreślana jest od wielu lat we wszystkich dokumentach UE, dotyczących budowy strategii bezpieczeństwa żywnościowego w obrębie produkcji ryb tak w poszczególnych krajach członkowskich, jak i całej Unii. Ten stan rzeczy, w zestawieniu z celem Wspólnej Polityki Rybackiej UE (WPRyb) na lata 2021-2027, czyli **„promowanie innowacyjnej i zrównoważonej niebieskiej gospodarki w sektorach rybołówstwa i akwakultury oraz realizacja zobowiązań w zakresie globalnych procesów odpowiedzialnej ochrony środowiska i zrównoważonego wykorzystanie zasobów wodnych”**, powinien sytuować gospodarkę karpiową na czele beneficjentów PO RYBY 2021-2027. Stawowa gospodarka karpiowa od kilku lat realizuje główne cele WPRyb, ale w dotychczasowych programach nie była dostatecznie wspierana finansowo. Na bazie swej wieloletniej, unikalnej historii, z pewnością zasługuje teraz na miano „akwakultury z przyszłością”, której potencjał należy wykorzystać i docenić w PO RYBY 2021-2027.

Niniejsze uwagi są wspólnym stanowiskiem uzgodnionym przez kluczowe Organizacje Rybackie, reprezentujące sektor chowu i hodowli ryb w stawach ziemnych typu karpiego. Oczekujemy, że zostaną one uwzględnione i włączone w Plan Strategiczny jak i tworzony program wsparcia ze środków PO RYBY 2021-2027, jako głos reprezentantów bardzo ważnej dla naszej akwakultury branży karpiowej, w zakresie której, z racji potencjału hodowlanego i naukowego, jesteśmy liderem w krajach UE.

Aby osiągnąć zamierzony cel, czyli umożliwić zrównoważony i stały rozwój tradycyjnej gospodarki stawowej należy:

1. Skorygować Plan Strategiczny, który powinien być podstawą budowania krajowego PO RYBY 2021-2027 tak, by gospodarka karpiowa znalazła w nim właściwe miejsce, to znaczy jako gospodarka z dużym potencjałem rozwojowym z równoczesnym zachowaniem walorów wodno-środowiskowych. Stanowiska Organizacji, dotyczące Planu Strategicznego, wskazujące miejsce gospodarki karpiowej w polskiej akwakulturze, przesłane były do Departamentu Rybołówstwa MRiRW pismami z dnia 18.01.2021 r. i 1.02.2021 r.
2. W programie operacyjnym PO RYBY 2021-2027 zapewnić środki na realizację celu, czyli umożliwić zrównoważony i stały rozwój tradycyjnej gospodarki stawowej.

Ad 1. – uwagi do Planu Strategicznego

Wg autorów Planu Strategicznego /str. nr 7/ *„Strategia ma sprzyjać rozwojowi branży akwakultury w Polsce. Jej realizacja ma przyczynić się do rozwoju nowoczesnej, środowiskowo przyjaznej i społecznie akceptowalnej akwakultury, z jednej strony nastawionej na efekt ekonomiczny i wzrost produkcji, z drugiej na wspieranie celów ważkich społecznie związanych z restytucją, restauracją czy też odbudową populacji dzikich, cennych gospodarczo i/lub przyrodniczo gatunków ryb, wspieranie istnienia obszarów cennych przyrodniczo poprzez prowadzenie gospodarki rybackiej ukierunkowanej na utrzymanie tych walorów które decydują o wyjątkowości konkretnego ekosystemu oraz wspomaganie retencji wodnej poprzez realizowanie zadań związanych z tzw. małą retencją.”*

Wobec powyższego, w odniesieniu do gospodarki karpiowej, należy Plan Strategiczny skorygować w następujący sposób:

- a) chów i hodowlę karpia oraz innych gatunków w tradycyjnych stawach ziemnych (do 1500 kg/ha) należy w Planie Strategicznym określać jako **niskointensywną**, a nie jako ekstensywną,
- b) ujednoczyć w całym tekście rodzaj i wielkość przyjętej do dalszych działań i obliczeń powierzchni stawów typu karpiowego. W Planie Strategicznym podane są trzy wielkości: /str. nr 21/ *„Według aktualnych danych urzędu Głównego Geodety Kraju na dzień 1 stycznia 2020 roku powierzchnia ewidencyjna stawów (Wsr - grunty pod stawami, oznaczone symbolem - Wsr) wynosi ok. 81 tys. ha.”*/str. Nr 22/ *„stawy karpiove ok. 62,5 tys. ha powierzchni ewidencyjnej”*/str. Nr 22/ *„dane Głównego Geodety 86,3 tys. ha”*,
- c) zmienić treść działu *„Wyzwania w dziedzinie akwakultury, wprowadzania do obrotu i przetwarzania”* /Str. nr 34 akapit 4/ o następujący zapis:

Akwakultura niskointensywna: w okresie 2021-2027 dążenie do zwiększania produkcji karpia o 3 tys. ton, a w przypadku innych gatunków zwiększenie produkcji do 20% w stosunku do karpia, z zachowaniem walorów wodno-środowiskowych. W tym celu należy w PO RYBY 2021-2027 zagwarantować środki w szczególności na:

- inwestycje, w tym remonty odtworzeniowe ziemnych stawów, zwiększające ich potencjał hodowlany i retencyjny
- inwestycje dotyczące przetwórstwa ryb przy obiektach hodowlanych, na poziomie gospodarstwa, (SB, MLO, RHD, przetwórnice zatwierdzone) oraz systemów „krótkiego łańcucha dostaw”
- promocję produktów akwakultury
- rekompensaty wodno-środowiskowe
- wspomaganie Organizacji Producentów akwakultury
- wspomaganie Lokalnych Grup Rybackich
- wspomaganie szkolnictwa rybackiego(średniego i wyższego)
- wspomaganie projektów badawczo rozwojowych typu B+R, łączących naukę z praktyką
- program „Młody Rybak”
- pomoc rybakom w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, w tym chorób ryb ,

- d) zmienić treść działu: „*Określenie wskaźników celów głównych*” /str. nr 42/ na adekwatną do opisu zawartego w Ad 1. c),
- e) zmienić treść działu „*Określenie wskaźników celów szczegółowych*” / str. nr 43,44/ na adekwatną do opisu zawartego w Ad 1. c),
- f) zmienić *treść tabeli* /str. nr 47/ na adekwatną do opisu zawartego w Ad 1. c),
- g) zmienić treść działu „*Wnioski końcowe*” (str. nr 54 akapit 3) na następującą:

Polski sektor akwakultury niskointensywnej (do 1500kg/ha) to branża z dużym potencjałem rozwojowym dla chowu i hodowli karpia i innych gatunków ryb, z równoczesnym zachowaniem usług ekosystemowych, z których korzysta całe społeczeństwo. Sektor ten świadczy również niezwykle cenne dla narodowej gospodarki jak i środowiska usługi tzw. małej retencji rozproszonej. Akwakultura niskointensywna włączona w przyszłe ekoschematy akwakulturowe pretenduje do miana akwakultury przyszłości i ten potencjał należy docenić i wykorzystać w PO RYBY 2021 – 2027.

Ad 2.

Program Operacyjny PO RYBY 2021-2027 powinien odpowiadać na wyzwania, jakie stoją przed polskim sektorem rybactwa i rybołówstwa. Uwagi zawarte w niniejszym opracowaniu są wspólnym stanowiskiem wypracowanym przez karpiove Organizacje Rybackie i dotyczą całej akwakultury śródlądowej ze szczególnym uwzględnieniem chowu i hodowli ryb w tradycyjnych stawach ziemnych typu karpiego.

Uważamy, że realizacja ambitnych celów i zadań, które nakreślone zostały w Planie Strategicznym na lata 2021-2027, w tak dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości rynkowej i środowiskowej, wymaga wsparcia na poziomie co najmniej 295 mln euro (1.328 ml zł), co stanowi ok. 40 % środków w PO RYBY 2021-2027.

Jednocześnie wnosimy, aby, dla przejrzystości struktury wydatków i ich wykorzystania, akwakultura śródlądowa stanowiła samodzielny priorytet w podziale na:

1. Inwestycje - 112 mln euro.
2. Przetwórstwo ryb przy obiektach hodowlanych, na poziomie gospodarstwa, (SB, MLO, RHD, przetwórczo zatwierdzone) oraz systemów „krótkiego łańcucha dostaw” - 18 mln euro .
3. Promocja – 15 mln euro.

4. Rekompensaty wodno-środowiskowe – 110 mln euro (pakiet podstawowy, ryby dodatkowe, usługi w zakresie retencji wody, Natura 2000).
5. Organizacje Producentów – 16 mln euro (dotyczy OP akwakultury śródlądowej).
6. LGR – 10 mln euro (6 LGRów o profilu edukacyjno-promocyjnym).
7. Wsparcie szkolnictwa rybackiego (średniego i wyższego) – 2 mln euro.
8. Projekty badawczo rozwojowe typu B+R, łączących naukę z praktyką – 8 mln euro.
9. Młody Rybak – 2 mln euro.
10. Pomoc rybakom w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, w tym chorób ryb – 2 mln euro.

Organizacje Rybackie nie dysponują niezbędnymi danymi, aby zaproponować przyporządkowanie naszych propozycji, które dotyczą środków dla akwakultury śródlądowej, do poszczególnych Priorytetów PO RYBY 2021-2027. Prosimy zatem o dokonanie tego przez mające stosowne kompetencje Departament Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W imieniu przedstawicielskich Organizacji Rybackich, zobligowanych głosami branży, zdecydowanie wnosimy o uwzględnienie naszych postulatów w PO RYBY 2021-2027 i oferujemy współpracę w ramach konsultacji PO Ryby 2021-2027 z sektorem akwakultury.

Polskie Towarzystwo Rybackie
Związek Producentów Ryb – Organizacja Producentów
Towarzystwo Promocji Ryb
Organizacja Producentów – Polski Karp